

MONITOR PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A JUDIKATURY

(A) PRÁVNÍ PŘEDPISY

(I) NOVELA ZÁKONÍKU PRÁCE

- Vláda projednává novelu zákoníku práce a souvisejících zákonů, kterou by mělo dojít k transpozici směrnice EU č. 2023/970 o transparentnosti odměňování. Jejím hlavním cílem je důsledně prosadit zásadu stejného odměňování mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty. Úprava by přinesla nová pravidla, která dopadnou na zaměstnavatele v soukromém i veřejném sektoru, a to od fáze nábory zaměstnanců až po rozsáhlé povinnosti reportování a posuzování rozdílů v odměňování.
- Zaměstnavatel by musel uchazeče o zaměstnání informovat o minimální výši mzdy a jiných peněžitých plněních, které by mu jako zaměstnanci příslušely, a to ještě před zahájením jednání o uzavření pracovní smlouvy. Novela by měla zaměstnavatelům zakázat se dotazovat uchazeče na jeho dosavadní nebo předchozí mzdu. Názvy pozic i náborový proces by musely být genderově neutrální.
- Zaměstnavatelé by dále měli povinnost vytvořit vnitřní systém odměňování a poskytování benefitů, který by stál na objektivních a genderově neutrálních kritériích. Takovýto vnitřní systém by měl formu vnitřního předpisu nebo by mohl být sjednán v kolektivní smlouvě.
- Každý zaměstnanec by měl mít nově právo písemně požádat zaměstnavatele o informaci o výši své odměny a o průměrné odměně ostatních zaměstnanců vykonávajících práci stejné hodnoty, rozdělené podle pohlaví. Zaměstnavatel by musel jednou ročně o takovém právu zaměstnance informovat.
- Někteří zaměstnavatelé by museli vyhotovovat pravidelné písemné zprávy o rozdílech v odměňování mužů a žen, a to (i) zaměstnavatelé s alespoň 250 zaměstnanci jednou ročně a (ii) zaměstnavatelé s alespoň 100 zaměstnanci jednou za tři roky (pozn. od r. 2031 by měl být tento limit navýšen na alespoň 150 zaměstnanců). Takovou zprávu by příslušný zaměstnavatel musel zaslat Ministerstvu práce a sociálních věcí (MPSV) do 30. dubna příslušného roku. Dále pak tyto zprávy budou poskytovány příslušnému orgánu inspekce práce a veřejnému ochránci práv. Pokud tyto zprávy budou vykazovat neodůvodněný rozdíl ve výši mezd mezi muži a ženami v určité skupině prací vyšší než 5 % a zaměstnavatel tento rozdíl do 6 měsíců nenapraví, vznikla by mu povinnost provést se zástupci zaměstnanců hloubkové písemné posouzení odměňování a přijmout opatření k odstranění rozdílů. Tato posouzení by zaměstnavatel musel poskytnout všem zaměstnancům, odborovým organizacím, radě zaměstnanců a MPSV. Dále by zaměstnavatel byl povinen takové posouzení poskytnout příslušnému orgánu inspekce práce a veřejnému ochránci práv, pokud o něj požádají.
- V případném soudním sporu týkajícím se diskriminace v odměňování by došlo k přenesení důkazního břemene – zaměstnavatel bude muset prokázat, že k porušení zásady rovného zacházení nedošlo. Dotčený zaměstnanec by získal právo na plnou náhradu, a to včetně doplacení ušlé mzdy, bonusů a přiměřeného zadostiučinění v penězích. Při nedodržení povinností, jako je nevytvoření transparentního systému odměňování či neposkytnutí informací, by hrozila zaměstnavatelům od inspekce práce pokuta až do výše 1.000.000,- Kč.

- Dle návrhu by novela z větší části měla nabýt účinnosti dne 1. 1. 2028. První povinný reporting by tak měl nastat až za rok 2027.

(2) NOVELA KATASTRÁLNÍHO ZÁKONA

- Vláda projednává novelu katastrálního zákona a zákona o správních poplatcích, která by měla mimo jiné přinést podstatné zvýšení míry digitalizace a zrychlení procesů katastru nemovitostí.
- Novinkou by bylo zřízení portálu katastru a zeměměřičtví, který by umožnil činit úkony vůči úřadům, přebírat písemnosti a vyjadřovat souhlasy (např. s průběhem hranic) jeho prostřednictvím.
- Nově by mohlo být umožněno vkladové listiny podepisovat elektronicky za použití uznávaného elektronického podpisu, který bude muset být platný k okamžiku podání návrhu. Dále by se měl blíže upravit nový postup, kdy vkladová listina, předložená katastrálnímu úřadu, nebude podepsána s úředně ověřenými podpisy – do 30 dnů musí navrhovatelé prokázat pravost podpisů, jinak bude vkladové řízení zastaveno.
- Nově, pokud by se právo, které má být na základě listiny zapsáno do katastru nemovitostí, týkalo jen části pozemku evidovaného v katastru nemovitostí, mělo by postačovat, aby vkladová listina obsahovala pouze odkaz na geometrický plán, který část pozemku vymezuje.
- Mělo by dojít k upřednostnění podávání návrhu na vklad datovou schránkou, pokud ji má navrhovatel zřízenou. Pouze v odůvodněných případech by bylo možné podávat návrh v listinné podobě. Dále pokud by bylo návrhu na vklad plně vyhověno, rozhodnutí o povolení vkladu by se již nevyhotovovalo písemně, ale provedlo by se pouze automatizovaným záznamem do informačního systému katastru nemovitostí (ISKN) a okamžitě by nabylo právní moci.
- Nově by se věcná břemena či jiná věcná práva k věcem cizím omezená časově nebo dobou trvání života fyzické osoby měla z katastru nemovitostí vymazávat automaticky. V případě, že bylo věcné právo ujednáno na dobu života fyzické osoby, bude se považovat za zaniklé, pokud se daná osoba narodila před více než 120 lety.
- Výrazně by se zpřísnila pravidla pro přístup k údajům vedeným v katastru nemovitostí. Pro získání údajů o osobách a právních vztazích bude nutné prokázání totožnosti. K získání údajů o dosažených cenách, přehledu vlastnictví osoby z území ČR a údajů ze sbírky listin by však bylo navíc vyžadováno doložení oprávněného právního důvodu. Tento důvod by musel odpovídat zákonným účelům katastru, jako jsou ochrana práv, daně a poplatky, rozvoj území či oceňování. Český úřad zeměměřičký a katastrální (ČÚZK) by po dobu 3 let uchovával záznamy o tom, kdo a z jakého důvodu k těmto datům přistupoval.
- Změnila by se rovněž koncepce správních poplatků ve vztahu ke katastru nemovitostí. Základní poplatek za vklad ve výši 2.000,- Kč by se nově vybíral zvlášť za každou část návrhu, o kterém se vede samostatné řízení, a za každou přiloženou vkladovou listinu, vyjma situace, kdy se více listin týká téhož okruhu účastníků. Výmaz práva zaniklého uplynutím doby nebo úmrtím by však byl zcela zdarma a plošné poplatky za výpisy a opisy z katastru by se zrušily.

(3) NOVÝ ZÁKON O PLATFORMOVÉ PRÁCI A NOVELA ZÁKONÍKU PRÁCE II

- Vláda projednává návrh zákona o platformové práci a změně souvisejících zákonů, který do českého právního řádu mimo jiné transponuje novou evropskou směrnici EU č. 2024/2831 o platformové práci. Návrh zákona by měl zejména upravit podmínky práce přes digitální aplikace, kam spadají např. kurýrní služby – rozvoz jídla nebo přeprava osob. Tato novela by mohla výrazně zasáhnout do problematiky tzv. švarcsystému.

- Platforma by měla být definována jako osoba poskytující službu, (i) která je alespoň zčásti poskytována na dálku pomocí elektronických prostředků, (ii) na žádost příjemce služby a (iii) jako nezbytnou a zásadní složku zahrnuje organizaci práce vykonávané osobami za úplatu a (iv) používání automatizovaných systémů. Nezáleží přitom na tom, zda osoby pracují prostřednictvím platformy na dálku nebo na určitém místě. Půjde zejména o kurýrní služby, taxi služby, ale např. i o online zprostředkovatele překladatelských činností, marketingu, hlídání dětí, řemesel apod.
- Navrhuje se upravit definici závislé práce, o kterou by se mělo jednat v případech, že práce je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, a jménem zaměstnavatele. Tj. v definici by již neměla být obsažena nutnost osobního výkonu práce.
- Návrh zákona by dále měl stanovit domněnku, že se má za to, že platformový pracovník je v základním pracovněprávním vztahu k platformě nebo ke zprostředkovateli, pokud jsou dány skutečnosti, které důvodně značí, že došlo k naplnění znaků závislé práce podle zákoníku práce, ledaže platforma nebo zprostředkovatel prokáže, že alespoň jeden znak naplněn není. Tato domněnka by se uplatnila ve všech příslušných správních nebo soudních řízeních anebo při kontrole, je-li posuzován smluvní status platformového pracovníka, s výjimkou trestních věcí a věcí sociálního zabezpečení.

(4) ZÁKON O DIGITÁLNÍ EKONOMICE

- Poslanecká sněmovna v 1. čtení schválila návrh zákona o digitální ekonomice, který by český právní řád adaptoval na unijní nařízení o digitálních službách (DSA), správě dat (DGA) a vztazích platform a podnikatelů (P2B). Zákon by věcně upravoval mj. práva a povinnosti poskytovatelů internetových služeb, pravidla pro šíření obchodních sdělení, vynuucování práva i procesní postupy pro řešení sporů v online prostoru.
- Zákon by mj. zpřesnil podmínky pro zaslání e-mailových marketingových sdělení. Podnikatelé by mohli využít kontakt zákazníka a zasílat mu nabídku obdobných produktů jen tehdy, pokud by zákazník měl možnost odběr těchto sdělení předem odmítnout a od posledního kontaktu se zákazníkem neuplynuly více než 2 roky. Každé takové obchodní sdělení by muselo být jasně rozpoznatelné a zároveň by muselo obsahovat jednoduchý způsob, jak jeho odběr odhlásit.
- Novela by rovněž přinesla novou úpravu vynuucování práva v online prostoru. Příslušné orgány veřejné moci by mohly vydávat přímé pokyny k odstranění nelegálního obsahu nebo k poskytnutí informací o uživatelích. Nejprísnějším opatřením by pak bylo dočasné omezení přístupu ke službě (blokace), o němž by rozhodl soud na návrh dozorového orgánu.
- Zákon by formálně rozdělil dozorové kompetence. Hlavním dozorovým orgánem by se stal Český telekomunikační úřad (ČTÚ), který by plnil roli národního koordinátora. Měl by pravomoc projednávat přestupky a ukládat sankce za porušení evropských nařízení. Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) by vykonával dozor v oblasti ochrany osobních údajů v rámci digitálních služeb.

(5) NOVELA TRESTNÍHO ZÁKONÍKU

- Vláda předložila Poslanecké sněmovně novelu trestního zákoníku a dalších předpisů, která by měla implementovat do českého právního řádu unijní směrnici EU č. 2024/1712 o prevenci obchodování s lidmi s cílem posílit ochranu zvláště zranitelných obětí. Rozšířila by se skutková podstata trestného činu obchodování s lidmi o nové formy, jako je zneužívání náhradního mateřství, nucené sňatky či osvojení za účelem vykořisťování. Výslovně by se kriminalizovalo vědomé využívání služeb poskytovaných oběťmi a zpřísnil by se postih zneužití identity k výrobě intimních materiálů.
- Do trestního řádu by se promítl princip beztrestnosti obětí, což by orgánům umožnilo zastavit stíhání obviněné osoby, pokud jednala v důsledku předchozího vykořisťování. Zřídila by se rovněž nová

Evidence skutečností důležitých pro práci s dětmi pro pachatele závažné trestné činnosti. Dále by se zpřesnilly podmínky u obecně prospěšných prací, kdy by poskytovatelé museli nově uzavřít pojistnou smlouvu kryjící odpovědnost za újmu odsouzených, přičemž náklady by nesla Probační a mediační služba.

(6) NOVELA ZÁKONA O SLUŽBÁCH VYTVÁŘEJÍCÍCH DŮVĚRU PRO ELEKTRONICKÉ TRANSAKCE

- Poslanecká sněmovna bude projednávat novelu zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, kterou by mělo dojít k adaptaci českého právního řádu na nařízení EU č. 2024/1183 (eIDAS 2), které zavádí tzv. Evropskou peněženku digitální identity.
- Jedná se o mobilní aplikaci, do které si uživatel bude moct nahrát své osobní údaje a využívat ji jak pro online, tak i osobní prokazování totožnosti. Novela by proto stanovila pravidla pro její používání a zároveň by uložila Digitální informační agentuře povinnost zajistit ověřovací aplikaci, která umožní kontrolu totožnosti i dalších údajů při fyzickém kontaktu. Evropská peněženka by měla fungovat obdobně jako současná aplikace eDoklady, která by však měla být po zavedení Evropské peněženky postupně ukončena. Povinnost akceptovat Evropskou peněženku pro prokázání totožnosti a dalších skutečností by měla začít postupně začít platit od 1. ledna 2028.

(B) GDPR

(1) STANOVISKO K NÁVRHU AKTU KYBERNETICKÉ BEZPEČNOSTI 2

- Evropské úřady pro ochranu údajů (EDPB a EDPS) podpořily nový návrh EU na zlepšení kybernetické bezpečnosti. Důrazně však upozorňují, že bezpečnostní opatření nesmí zasahovat do základních lidských práv. Zpracování osobních údajů se musí vždy omezit jen na to absolutně nejnutnější, aby bezpečnost a soukromí fungovaly společně.
- Posílí se role agentury ENISA (Agentura EU pro kybernetickou bezpečnost). Pokud však její nová pravidla nebo certifikace zasáhnou do ochrany osobních údajů, měla by je agentura předem konzultovat s EDPB a EDPS. Vznikne jedno společné kontaktní místo pro hlášení úniků dat. To subjektům výrazně sníží administrativu a zjednoduší procesy, aniž by se tím snížila ochrana údajů osob. V rámci úprav směrnice NIS2 budou poskytovatelé evropských digitálních peněženek (pro občany i podniky) nově zařazeni mezi tzv. základní subjekty.

(C) JUDIKATURA

(1) UČITEL JAKO OSOBA VEŘEJNÉHO ZÁJMU (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn.: 25 Cdo 860/2025)

- Nejvyšší soud rozhodl, že pedagog podléhá při výkonu svého povolání kontrole veřejnosti, a v souvislosti s obsahem výuky je tak považován za osobu veřejného zájmu. Z tohoto důvodu musí strpět i vyšší míru kritiky své profesní činnosti.
- Tento konkrétní spor byl zahájen po zveřejnění článku o učitelce, která žákům sdělovala dezinformace o válce na Ukrajině. Poté, co ji žáci tajně nahráli, média publikovala její jméno, fotografii a část záznamu. Učitelka následně podala žalobu, kterou se za zásah do svých osobnostních práv domáhala odstranění svých osobních údajů z článku, zveřejnění omluvy a finančního zadostiučinění ve výši 1 milionu Kč.
- Nejvyšší soud její dovolání zamítl a potvrdil tak závěr nižších soudů. Konstatoval, že zveřejnění identifikujících údajů i tajné nahrávky z výuky je v takovém případě v souladu se zákonem, neboť je chráněno zákonnou zpravodajskou licenci dle občanského zákoníku. Podmínkou tohoto zveřejnění

je, že se kritika zakládá na pravdě (což bylo zde doloženo samotným audiozáznamem), týká se výlučně výkonu profese a její forma není nepřiměřeně ponižující.

**(2) FAKTURACE SLUŽEB SPOLEČNÍKŮ VLASTNÍ SPOLEČNOSTI
(Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Afs 166/2024)**

- Nejvyšší správní soud se opět zabýval problematikou fakturace služeb společníků vlastní společnosti. V projednávané věci společníci společnosti fakturovali části projektových a inženýrských služeb. Finanční úřad a následně i Odvolací finanční ředitelství dospěli k závěru, že taková činnost společníků nepředstavovala samostatné podnikání, nýbrž představovala práci pro společnost. Příjmy společníků z této činnosti by tudíž neměly být zdaněny jako samostatná výdělečná činnost podnikatele, ale jako příjmy ze závislé činnosti podle zákona o daních z příjmu.
- Nejvyšší správní soud odkázal na ustálenou rozhodovací praxi a zdůraznil, že pro posouzení, zda se jedná o závislou práci, je především rozhodující míra věcné a ekonomické provázanosti činnosti společníků s podnikáním společnosti. Dále je pak určující osobní výkon práce a nakonec také skutečnost, že společník touto svou činností fakticky naplňuje samotnou podstatu podnikání společnosti, zejména když společníci měli shodné živnostenské oprávnění a vykonávali téměř shodné služby jako společnost. Soud tak navázal na svou ustálenou judikaturu a uvedl, že i činnost vykonávaná podle živnostenského oprávnění může být považována jako závislou práci, pokud má charakter práce pro společnost, a jako závislá činnost má být také zdaněna.

KONTAKT

TAUBEL LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Sokolovská 68/105, 186 00 Praha 8 - Karlín

OFFICE@TAUBELLELEGAL.COM

+420 226 251 055

Taubellegal
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ